

smo l. 1885. uvažali 574.156 komadov prašičev; ta uvoz se je do l. 1894. dvignil do najvišje številke 966.151. Od l. 1894 naprej pa uvoz prašičev vedno pada in je l. 1904. znašal le 371.701, l. 1905. 410.183, l. 1906. 427.745, tako da je uvoz prašičev iz Ogrskega sam ob sebi omejen približno na 400.000 komadov letno.

Čim bolj se razvija naša svinjereja, tem bolj pada uvoz iz Ogrskega, in l. 1917., ko se imamo ločiti, se mora naša svinjereja tako razviti, da lahko pokrije potrebščine našega trga popolnoma. Tega pa danes ne more storiti, kar je po strokovnjakih dokazano.

Znatno raste le uvoz goveje živine iz Ogrskega, dokaz tega, da raste konzum pri nas in da se je do sedaj pri nas premalo storilo za izboljšanje reje goveje živine. Mislim pa, da je še vedno boljše zalagati naš trg z ogrsko živino kot da bi morali uvažati živino, morda celo okuženo, iz Srbije, Rumunije in Rusije ali pa celo meso iz južne Amerike in Avstralije. (Pritrjevanje.)

Ker naša živinoreja ne more pokriti, in še dolgo časa ne bo mogla pokriti zahtev našega trga, zato moramo uvažati naravno iz trga, ki je nam najbližji, in to je ogrski. Ako se izvrši to, kar nam je poljedelski minister obljubil, se bo do l. 1917. reja goveje živine pri nas tako povzdignila, da se bomo lahko odrekli ogrski živini. (Pritrjevanje.)

Določbe v novi nagodbi so take, da bode uvoz prašičev iz Ogrskega skoro prenehal, če se določbe par. 4 k členu XX. strogo izvršujejo. Te določbe se tičejo svinjske kuge. In kot zastopnik volilnega okraja, kjer se zlasti ob meji skoro izključno pečajo s svinjerejo, trdim, da je za kmeta svinjska kuga to, kar za človeštvo najhujša epidemija. Saj je dokazano, da so naši svinjereji vsled svinjske kuge, zanešene k nam seveda iz tujine, deloma tudi iz Ogrskega in Hrvaškega, trpeli škode okoli 400 milijonov kron. (Čujte!)

Ne čudim se ti številki, ker poznam občine, ki so prišle vsled te kuge na rob propada. Občina Kapela n. pr. je že 2 leti zaprtja radi svinjske kuge, prebivalstvo je tako ubožalo, da komaj plačuje davke. Zahteval sem izločitev posameznih vasi, ki niso okužene, a v poljedelskem ministrstvu se mi je odgovorilo, da tega ne morejo storiti vsled odpora ogrske vlade, ki zahteva, da se določene določbe v našem zakonu kolikor mogoče strogo razlagajo. Naša vlada je sedaj dosegla, da je tudi Ogrska morala sprejeti zelo ostre določbe, ki bodo izdatno omejile uvoz prašičev iz Ogrskega in Hrvaške.

Samo nekaj pogršam v nagodbi. V poročilu nagodbenege odseka sem dobil o tem le kratek odstavek: Tiče se namreč tihotapstva, katero pri nas tam, kjer je meja odprta, bujno evete. Ljudstvo je premalo poučeno, kako zelo s tem škodi samemu sebi, ker zanaša kugo med lastno živino. Pri nas n. pr. od Dobove na železnici potem pa 17 km ob meji do Zgornje Sušice nimamo nobene orožniške postaje. (Čujte!)

Orožniška postaja iz Kapel se je celo prestavila v Dobovo, tako da je cela meja nezastražena. Treba bo v tem oziru kaj ukreniti čim prej, če hočemo uživati sadove nagodbe.

Z zadovoljstvom vzamemo na znanje obljubo vlade, da bo pomnožila število veterinarne delegatov (živnozdravnih odposlancev) za Ogrsko in Hrvaško. Sedaj imamo samo enega (Čujte!); drugi je bil lani prestavljen iz Zagreba v Ljubljano. En sam pa gotovo ne more nadzorovati vse Ogrske in Hrvaške. To število se mora znatno povečati.

Pozdravljam tudi določila člena XX. v nagodbi, kajti po tem členu ima naša vlada v rokah možnost, nastopiti strogo proti Ogrski, če bi se Ogrska ne držala dogovora radi uvoza, strogega vinskega zakona, preosnove borze itd. Vlada bo imela namreč pravico, uvoz prepovedati iz vseh krajev, kjer so živinske bolezni, sicer ne samo iz dotičnih občin, ampak tudi iz sosednjih, celo iz celih okrajev s površino, mogoče do 4000 kvad. km.

Strogo bomo na to pazili, da se člen XX res izvršuje, ako se kje na Ogrskem pokaže taka bolezen, in mislim, da bo dovolj prilike za to (Splošna veselost.)

Roblek izdal zeleno kmečko zastavo.

Omeniti moram nekega sramotnega dogodka, sramotnega za našo agrarno zvezo v državnem zboru, namreč da so nekateri poslanci, ki sede tukaj v agrarni zvezi, izdali pri glasovanju o nujnem predlogu Schrammel in Renner zeleno kmečko zastavo, o kateri je govoril poljedelski minister.

Rad priznam, da je tudi v tem predlogu dobro zrno. Toda noben pravi kmečki zastopnik ne bo glasoval za take predloge en bloc (v skupnosti), v katerih se zahteva odprtje mej proti Srbiji in celo proti okuženi Rusiji in Rumuniji, v katerih se zahteva naprava klavnice na teh mejah in uvoz mesa iz Južne Amerike in celo Avstralije. Socialdemokratje zahtevajo ob času, ko je cena naše živine že itak padla za 30%, in ko se že tako utihotaplja živina iz Srbije.

Ce so dotični poslanci — eden od njih je tudi iz Spodnje Stajerske — hoteli glasovati za posamezne dele teh predlogov bi bili morali zahtevati ločeno glasovanje. Posledica tega glasovanja posameznih kmečkih odposlancev se vidi že v tem, da

vlada hoče v pogajanjih radi trgovske pogodbe s Srbijo isti dovoliti uvoz klavne živine do 250.000 stotov in na srbski meji napraviti klavnice. Proti temu napadu naj kmečki stan ugovarja najslovesnejše: (Tako je! Bravo!) Odgovornost naj nosijo dotični poslanci, ki so izdali našo zeleno zastavo in iz strahu pred socialdemokrati glasovali za njih predloge. Ljudstvo jih bo sodilo. (Pritrjevanje.)

Sladkor.

Glede surtakse na sladkor omenim, da je uspeh Ogrske v tem oziru posledica bruseljske konvencije, ko se je Ogrski dovolila državnopravna koncesija, da sta ogrski in avstrijski zastopnik podpisala konvencijo. Zato obojamo vse državnopravne koncesije v nagodbi, ki so morda na prvi pogled malenkostne, v resnici jih pa bodo izkoriščali.

Omeniti moram še nekaj, kar doslej v nagodbeni debati ni bilo omenjeno. Po nagodbi se surtaksa plačuje še le od 1. januarja 1908 naprej, ne pa za nazaj. Toda v zasebnem prometu na naši Stajerski meji so hrvaški odjemalci surtakso že plačevali zadnja leta, in ona je v rokavi naših trgovcev ter na finančnih uradih predpisana.

Jaz smatram to za zasebnopravno vprašanje, kako dobe hrvaški in ogrski odjemalci to surtakso vrnjeno, a mislim, da se noben pošten trgovec ne bi hotel obogatiti brez naslova. Ni pa njegova stvar, iskati po Hrvaškem in Ogrskem dotičnega konsumenta, kateremu je svoj čas prodal sladkor. Zato bi bilo potrebno, da se ta določba nagodbe primerno razglasi.

Vino.

Glede vina omenim, da mi po statističnih podatkih vina vedno manj uvažamo ter vedno več izvažamo, da postaja torej razmerje za nas vedno boljše, zlasti pa se je isto izboljšalo po 1. decembru 1907, ko je stopil v veljavo vinski zakon proti ponarejanju vina. Toda ta zakon bo imel za nas veljavo le tedaj, če se prepreči uvoz ponarejenega vina iz Ogrske in Hrvaške. Ogrska je v nagodbi obljubila, da upelje tudi za Ogrsko in Hrvaško tak strog zakon. Če se to stori, bo to zelo blagodejno uplivalo na cene našega vina. Čudim se le stališču nekega poslanca iz Spodnje Stajerske (klici: Ploj!), ki je še pred nekaj meseci zahteval od vlade, naj se na meji ne napravlja velikih klet, v katerih bi se delalo vino kakor v Kani Galileji in potem prevažalo k nam čez mejo, sedaj pa je postal gospod kolega naenkrat nasprotnega mnenja in glasuje zoper nagodbo.

Les.

Velikega pomena za naše lesotrčce je pa, da se ohrani izvoz lesa iz Spodnje Stajerske, zlasti iz Savinjske doline, na Balkan skozi Hrvaško. Visoki zbornici je morebiti neznan, da je šlo l. 1905 51% avstrijskega izvoza lesa iz Stajerske, Koroške in Kranjske, kakor sem se prepričal iz Komasa za l. 1908. Iz Stajerskega, Koroškega in Kranjskega se izvažalo 1.206.653 meterskih stotov mehkega lesa, žaganega in obsekanege. Največji del tega izvoza v vrednosti 6,5 milijonov kron pade gotovo na Savinjsko dolino. Stajerska, Koroška in Kranjska izvažajo celo več kakor Galicija in Bukovina, ki izvažata samo 44% našega izvoza.

Po krivdi skupne vlade je pred nekaj leti že konkurenca Bosne in Hercegovine zadela občutno naše lesotrčce. Če se pa celi ogrski in hrvaški trg ter prevoz po Savi in Dravi zapre našim lesotrčcem — in to bi bila posledica carinskega boja — bi bili občutno prizadeti naši lesotrčci in naše vodne žage, katerih je bilo l. 1905 nič manj kot 11.175. Seveda se les lahko proda vedno, toda naši lesotrčci bi si morali iskati trg drugodi, morebiti v Italiji, stroški za prevoz bi se znatno zvišali, ker plovljenje po Savi in Dravi ne stane skoro nič, cena lesu bi pa še bolj padla (Res je!)

Že sedaj je pot v Srbijo našemu lesu otežkočen, ker nimamo trgovske pogodbe s Srbijo. Če se pa odtégne našim lesotrčcem še ogrski in hrvaški trg, potem utegne nastopiti zanje katastrofa. Značilno je, da lesotrčci sami dobro uvidijo korist nagodbe z Ogrsko in so mi na nekem shodu na Rečici pri Mozirju izjavili, da se mora nagodba skleniti že zaradi njihovega lesa. (Čujte! Čujte! Živahno odobravanje.)

Pivo.

Preidem k pivu. Naš izvoz piva na Ogrsko je znašal l. 1906 vrednost 3.620.656 K v sodčkah, in 592.046 K v steklenicah. Ogrskapa je uvažala k nam piva samo za 297.432 K v sodčkah in za 121.896 K v steklenicah.

Avstrija zalaga torej Ogrsko s pivom. Vendar se tudi ogrska industrija piva zelo hitro razvija. V slučaju gospodarske ločitve bi gotovo delala Ogrska z mrzlično hitrostjo na to, da postane njen trg tudi v tem oziru od Avstrije neodvisen. (Pritrjevanje.)

Razume se, da bi naša industrija piva težko dobila drug trg za svoje pivo v tujih državah, ker zalagajo druge države s pivom svoj trg same. (Res je!)

Radi tega bi se moralo znižati izdelovanje piva v Avstriji, kar bi seveda uplivalo tudi

na ceno hmelja, ki je v zadnjem volilnem boju pri nas na Stajerskem igral tako čudno ulogo.

Kamen modrih.

Ob ti priliki sem prisiljen odgovoriti na izjavo nekega tovariša iz Spodnje Stajerske, ki je trdil v nekem listu brez vsakega dokaza, da je nagodba največja nesreča za naše kmetijstvo. Dotični tovariš je našel s tem kamen modrih, a svoje iznajdbe še ni razodel, če tudi je imel priliko v agrarni zvezi, ko se je glasovalo o nagodbi.

V ti zbornici sedi mnogo mož, ki imajo toplo srce za naše kmetijstvo, in mnogo strokovnjakov, ki so tudi kritizirali razne točke nagodbe, saj popolnega ni nič, in pri vsaki pogodbi morata pogodnika drug drugemu nekaj popustiti. Vsi zastopniki kmečkega stanu (izjeme so bele vrane) so pa edini v tem, da je nagodba potrebna, da je nagodba naravnost velikega pomena za naše kmetijstvo.

Kocka še ni padla; glasovalo se bo še le čez nekaj dni. Upam, da do takrat dotični poslanec izda svojo skrivnost in pove razloge, zakaj je nagodba nesreča za kmetijstvo. Če tega ne stori, potem je zapisal te besede samo iz agitatoričnih namenov, kar moramo v tako važni stvari najstrožje obsojati. (Pritrjevanje. Medklici: Kdo je to? Klici: Roblek! Veselost.)

Našemu kmetu se hoče natveziti, da se bode l. 1908 meja proti Ogrski zaprla, če ne pride do nagodbe. To je očitna neresnica. Kajti do nagodbe pride, če ne v parlamentu, pa po par. 14, in potem ostane dosedanje stanje, ki je mnogo slabše, kakor sedanja nagodba. (Res je!)

Sploh pa naš trgovske pogodbe z Italijo, Nemčijo, Belgijo, Švico in Rusijo, ki potečejo še le leta 1917, ovirajo, da bi pred l. 1917 naredili carinsko mejo proti Ogrski. Kajti te države niso sklenile pogodbe z Avstrijo posebej in Ogrsko posebej, ampak v teh pogodbah tvori Avstrija z Ogrsko eno carinsko ozemlje. Te države pa ne bodo dopustile, da bi se morala od njih blaga plačati še enkrat carina pri prevozu iz Avstrije na Ogrsko, in da bi se postavke, določene v teh trgovskih pogodbah, zvišale še za carino med Avstrijo in Ogrsko. (Tako je! Živahno odobravanje.)

Državni zbor.

Vse je napeto čakalo, kako bo zbornica glasovala o nujnosti nagodbe. Za to glasovanje je namreč treba dvetretjinske večine vseh navzočih poslancev, da je nujnost sprejeta. Toda ko je voditelj socialdemokratov izjavil, da bodo tudi socialdemokrati za nujnost, je s to izjavo kocka padla, bilo je odločeno, da se nujnost sprejme. Proti nujnosti nagodbe so glasovali le Hrvati, liberalna Slovenca Roblek in Ježovnik, češki pravaši in nekaj Nemcev. Cela ostala zbornica je glasovala za nujnost. Veselost je vzbujalo, v kakih strahih se je nahajal junak Roblek. Dr. Ploj sploh ni prišel h glasovanju in naenkrat je izginil tudi Ježovnik. Roblek je nemirno gledal naokoli, kje je ljubi tovariš, in pošiljali so tovariša za tovarišem, da najde Ježovnika. Ravno pokliče zapisnikar Ježovnika in v tem trenutku vstopi begunec v zbornico. Tovariši kriče nad njim, naj glasuje proti, in Ježovnik je v potu svojega obraza izpolnil njihovo željo. Roblek je bil zopet mirno čakal, da je tudi njega pozval zapisnikar. Dr. Ploja ni bilo od nikoder.

Pri nadaljni razpravi o nagodbi je prvokrat nastopil dr. Benkovič. Govoril je najprej slovenski med splošno pozornostjo Slovencev, Hrvatov in Čehov. Ko je začel nemški govoriti, prihajali so tudi Nemci ter poslušali govornika, ki je govoril z veliko živahnostjo. Ko je omenjal uradništvo na Sp. Stajerskem, prišlo je med njim in vsenemškimi Malikom do hrupnega nastopa. Govorniku so ob koncu njegovega govora živahno pritrdjevali. Prvi nastop dr. Benkovičev je bil zelo srečen in mu je pridobil ugled v zbornici.

Kako živo je zadel dr. Benkovič Nemce, dokaz temu je, da sta ga ob koncu razprave popravljal dva nemška poslanca, namreč Markhl in Malik. Utajiti sta hotela vse, kar je dr. Benkovič razkril o nemškem uradništvu. Dr. Benkovič jima je takoj odvrnil in jima ni ostal ničesar dolžen. Ker je Markl tudi dr. Benkoviča hotel žaliti, češ, da ima maslo na glavi, ker se ni hotel dvobojevati z dr. Sernecem, je stopil dr. Benkovič v čitalnici k Marklu in mu zapretel, da si bo zabranil s silo take osebnostne napade. Vsled tega je poslal Markl Benkoviču pričo, toda cela stvar se je končala mirnim potom.

V ponedeljek dne 16. dec. je bilo glasovanje o prvem delu nagodbe v drugem čitanju. Roblek in Ježovnik sta — manjkala. „Domovina“ pa piše, da je nagodba največja gospodarska nesreča, toda kadar je treba to nagodbo vreči, jih ni v zbornici. Prava zastopnika! V torek se je glasovalo o prinosu naše države k skupnim izdatkom (kvota) in o železnicah. Oboje je bilo sprejeto. V razpravi o železnicah sta govorila dr. Sušteršič in Jaklič. Isti dan so bili vsi predlogi o nagodbi sprejeti tudi v tretjem čitanju. S tem je nagodba rešena. Naši po-

slanci so odkrito kot moške nastopali za nagodbo, žalostno ulogo pa so igrali dr. Ploj, Roblek in Ježovnik. Sedaj pride na vrsto razprava o proračunu. Kakor izvemo, je bil v ponedeljek Roblek pri volitvi okrajnega zastopa v Celju, in za to ni bil navzoč. To odkrito zabeležujemo.

Dr. Benkovič ranjen.

Rusini ne morejo na Iovski univerzi priti do svojih pravic in za to so vložili rusinski poslanci interpelacijo, ki bi se naj prebrala v začetku seje v ponedeljek dne 16. t. m. Ker pa je predsednik odredil, da se interpelacija prečita še le ob koncu seje, so se rusinski poslanci strašno razburili. Kričali so, žvižgali in tolkli s puli. Pred sedeži ministrov sta stala v pogovoru dr. Benkovič in dr. Korošec. V tem vrže poslanec Bačinski hlood svojega pulta proti predsedniku. Toda meril je slabo in namesto predsednika je zadel dr. Benkoviča, ki je stal mirno s svojim tovarišem dr. Korošcem v sredi zbornice. Dr. Benkovič je bil zadet v čelo. Takoj so ga peljali ven iz zbornice ter ga obvezali. Dr. Benkovič je le lahko ranjen in se je še v ponedeljek zo pet udeležil seje.

Potem, ko je vrgel Bačinski desko, so se poslanci navalili na dr. Bačinskega; prvi so bili krščanski socialci. Plezali so kar čez klopi. Prvi prihitel k Bačinskemu Prohazka. Bačinskega so ščitili rusinski poslanci in socialni demokrati. Prohazka iztrga Bačinskemu ostale pullove kose, ga prime za roko, se vsede poleg njega in pravi: Zdaj ne grem več proč. Nobenega ne boste več ranili. Poslanec Mayerja, ki je hotel čez druge poslance splezati k Bačinskemu, so vrgli na tla. Poslanec Staruh se je polastil Mayerjeve palčice in hoče napasti krščanske socialiste. Staruha prime za roko poslanec Zygułinski, zato ga pa ugrizne v prst poslanec Petricki. Zygułinski zakriči, izpusti Staruha in zapusti dvorano, da si pusti zavezati rano. Pretep je vedno večji in traja še, ko že zapusti Bačinski dvorano. Poslanec Kunschaku strgajo suknjo na polovico, poslancu Mayerju pa kravato v drobne kose. Le počasi se pomirijo razburjeni duhovi, da se more nadaljevati seja. Nato je predsednik rusinskega kluba prosil zbornico odpuščanja zaradi izgrediv. Tudi poslanec Bačinski je prosil dr. Benkoviča odpuščanja.

Politični ogled.

— **Delegacije** bodo dne 20. t. m. sklicane k prvi seji.

— **Hrvatsko.** Dne 12. t. m. je bil sklican hrvatski sabor in čez par ur razpuščen. Ta dan so bile v Zagrebu zaprte vse trgovine in kavarne, vozili niso ne fjakkerji, ne cestna železnica. V tovarnah niso delali delavci, ampak so po mestu manifestirali za splošno in enako volilno pravico. Tudi v sabor, ki je bil odprt ob 11. dop., so poslali delavci odposlanstvo. Ko je vstopil v sabor ban Rakodezay, začeli so hrvatski poslanci kričati: Dol z njim! Proč, ban! Madžarski hlapec! Vsed silnega trušča je predsednik sejo prekinil. Ko jo je zopet otvoril, prebral je ban kraljevo pismo, s katerim je sabor razpuščen. Ban Rakodezay je ta dan kakor nalašč izzival Hrvate. V sabor je prišel v ogrski magnatski obleki in ko je zapustil sabor, čakala ga je zunaj na trgu velika množica ljudi, ki je demonstrirala proti njemu. Ban se je trikrat peljal sem in tja po trgu ter zaničljivo smehljajoč odzdravljal na razjarjene klice občinstva. Da ga ni ščitila policija, prišlo bi bilo do dejanskega napada.

— **Kmečki nemiri** v Italiji. V srednji Italiji, v Vedreli blizu Rima, so nastali nemiri med kmeti, ki so, razburjeni vsled novih davkov, napadli policijo.

Mala politična naznanila.

Dne 13. dec. V Švici je izvoljen za prihodnje leto predsednikom zvezni svetnik Brenner iz Bazela.

Dne 14. dec. Poštni uslužbenci so sklenili začetni pasivno resistenco, ker se jim ni zvišala plača, kakor so zahtevali. — V Maroku je prišlo do boja med četama obeh sultanov. Čete Abdul Aziza so se umaknile. Na obeh straneh je padlo 200 bojevnikov.

Dne 15. dec. Danes so v Sofiji na Bolgarskem pokopali voditelja makedonske vstaje Sarafova in Garanova, katera je ustrelil po noči neznani morilec. Čez 100 vencev je bilo položenih na oba groba.

Dne 16. dec. Saška kraljica vdova je včeraj umrla. — V Perziji je nastala meščanska vojska. V Teheranu so vsi bazari (trgovine) zaprte in v mestu se bijeta obe stranki. — Danes se je odpeljalo ameriško brodovje, obstoječe iz 53 bojnih ladij, v Tihi ocean. Za pot iz Atlantskega oceana okoli Južne Amerike v Tiho morje rabi brodovje 140 dni. Potovanje bo stalo 10 milijonov dolarjev.

Dne 17. dec. Ministrski predsednik se je izjavil, da bo vlada predložila meseca oktobra 1908 postavo zaradi zavarovanja za starost in onemoglost. — Med Črnogorci in Turčiji so razmere zelo napete. — Iz Maroka prihaja neverjetna vest, da se hoče Mulej Hafid podvreči svojemu bratu Abdul Azizu.

Dne 18. dec. Iz Zagreba se poroča, da bo ban Rakodezay odstopil. — V Perziji je nastala popolna revolucija. Ljudstvo se oborožuje. Sah je v nevarnosti. — V Trstu se vedno štrajkajo trgovski postreščeki (fakini). — Carica Aleksandra je nevarno zbolela.

Razne novice.

* **Gg. dopisnike** prosimo, da nam pošljejo dopise najpozneje do ponedeljka (23.) zjutraj, ker v torek zjutraj že list izide.

* **Slov. čebelarstvo** za Spodnji Štajer zboruje dne 28. grudnia t. l. v mali dvorani Narodnega doma v Celju ob 11. uri po sledečem vspredu: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev novega odbora za l. 1908. 8. Slučajnosti. K mnogobrojni udeležbi vabi uljudno odbor.

* **Obsojen** je bil dr. Serneč zaradi napada na dr. Benkoviča na 40 K globe.

* **Nova vinska postava** se dobi v trgovini Cirilove tiskarne v Mariboru po 5 v na lepem papirju, po 10 v na kartonu, s pošto stane komad 5 vin. več. Naročniki naj pošljejo poleg naročila poštne znamke za plačilo. Društva, zadruga, vasi in občine naj skupno naročajo to tiskovino, ker jim to pride ceneje.

* **Važna razsodba.** Državno sodišče je razsodilo, da mimogredoča ubožna občinska podpora ne izključuje volilne pravice.

* **„Domovina“** in slovenska šola na Muti. „Domovina“ napada č. šolske sestre, ker so bile primorane odpovedati šolski pouk na Muti. Zopet kaže „Domovina“ svoje pošteno mišljenje. Vedno se sklicuje na narodnost in očita vsem drugim, ki ne gredo z njo skozi drn in strn, brez domovinstvo, toda sama škoduje nameroma slovenski stvari. Ker so se morale č. sestre umakniti iz Mute, oziroma so same prostovoljno odpovedale vsled raznih napadov radikalnega dijaštva in nehotnega postopanja odbora družbenega, jim sedaj „Domovina“ očita, da so krive slabih uspehov na tej šoli. Tako obrekovanje mora obsojati vsakdo, ki le pozna šolstvo č. sester. Za danes opozorimo, da je šolski nadzornik občuoval spretnost učiteljic in nad vse pohvalil šolstvo na slov. šoli v Muti. To je dejstvo, ki je znano; utajiti ga ne more „Domovina“ nikdar. Toraj je pisanje zlobno obrekovanje, ki obsoja tem bolj „Domovino“, ki se vedno širokousti s svojo narodnostjo. Taki napadi so naravnost podli; vsi dobro vemo, koliko zaslug so si pridobile č. sestre s požrtvovalnostjo, s katero so delale na tej šoli. One same, kot ženske, so začele orati na Muti ledino; one, ženske, so bile izpostavljene vsem natolcevanjem in vsem neprilikam od strani mogočnih nasprotnikov. Mirno so vse prenašale, ker so vedle, da se žrtvujejo za slovensko stvar. Hudo se je godilo č. sestram na Muti. Toda delale so in imajo uspeh — dokaz precej dobro stanje slov. življa v bližnjem okraju, dasi se za njega ni nikdar pobrigal nobeden radikalec. Sedaj pa nastopijo gospodje kavalirji v Celju, napadajo in obrekujejo — ženske, ki se ne morejo braniti. To so vitezi, ki poznajo čast slovenstva! O tej šoli bomo še sľofh več zanimivega pisali. Do natankih izpovedb nas silita „Domovina“ in „Narodni List“ z obrekovanjem.

* **„Domovina“** o nagodbi. Popraviti hočemo najhujše neresnice iz njenega članka v zadnji številki, kjer pravi, da je nagodba največja nesreča za spodnještajerskega kmeta in vinogradnika. Ogrska vlada je zavezana, tekoma enega leta napraviti ravno tako strog vinski zakon zoper ponarejanje vina, kot velja sedaj v Avstriji! To je že stara želja vinogradnikov na Ogrskem, ki imajo večino ogrske zbornice za sabo. S tem bo konkurenca ponarejenih vin v celi državi izključena! — Statistično je do gnano, da Avstrija sama dosedaj ne more zalagati naših konzumentov s potrebno množino goveje živine in svinj; mi smo navezani na uvoz iz Ogrske, dokler ni naša živinoreja dovolj razvita. Uvoz prašičev iz Ogrske se je znatno znižal in še s časom skoro popolnoma preneha, če se uveljavijo stroge veterinarne določbe nove nagodbe. Avstrija more zapreti za izvoz cele pokrajine na Ogrskem in Hrvaškem do 4000 kvad. km, ako se tam prikažejo živinske bolezni. Naša reja goveje živine pa je še tako malo razvita, da ne da dovolj živine za naše trge; mi smo navezani na uvoz najmanj še 10 let, bolje iz bližnje Ogrske, nego pa iz okužene Srbije, Rumunije, Rusije ali celo Amerike in Avstralije. — L. 1917. se lahko ločimo; preje se sploh ne moremo ločiti, kot priznava tudi člankar „Domovine“, ker nas vežejo na nagodbo do l. 1917. trgovske pogodbe z Nemčijo, Italijo itd. Ker se nagodba le za 10 let sklene, nam itak ne škoduje; ako državni zbor odkloni nagodbo, uveljavi se po znanem par. 14 ali pa se podaljša celo zopet stara nagodba, ki je za nas zelo neugodna. Tudi dr. Ploj uvideva koristi nagodbe in se odteguje glasovanju.

* **„Domovina“** in „Narodnemu Listu“ v odgovor glede posojilnic in Zadruga zveze. Na hude napade v teh dveh listih odgovarjam pod mučnim utisom velikega poraza pri volitvah za celjski okrajni zastop. Čutim tem hujše, ker vem, da smo sami krivi teh neuspehov. To je moj javno povedan „kon-

fiteor“! Toda opozorim celjsko gospodo, da prizna tudi ona javno, da je ona začela širiti nesporazumljenje na Štajerskem. Kadar bode treba, lahko to dokažem. Toda ali mislite, gospodje okrog „Domovine“ in „Narodnega Lista“, da imamo mi polzevo kri in bodedo mirno prenašali in pustili, da nas še naprej blatite in napadate? Bolj ko človek dela v narodnem smislu, bolj ko se žrtvuje, bolj vi hrulite in napadate vse rodoljube, ki nočejo biti pod vašo komando. Prepričan sem, da tudi vi nekoliko mislite! Se vam li ne zdi, da mora biti odpor na celi črti, če se ravna tako z ljudmi! Ker se vam stavimo v bran, imenujete nas brezdomovince in nam očitajte bratomorni boj! Najbolj se hudujete radi posojilnic in Zadruga zveze. Vi ste nam pokazali pravo pot z ustanovitvijo posojilnice za slovenjgraški okraj v Smartnu, dasi že deluje v Slovenjgradu dolgo časa uspešno stara posojilnica. Zakaj ste začeli v tem kraju — in začeli ste prvi na ta način delovati na zadrugašnem polju — nasprotovati staremu zavodu — ker je prišla posojilnica v druge roke. Torej vam je vse dovoljeno, mi pa začnemo bratomorni boj, če se ravnamo po vaših navodilih. Če je vam tako sveto, mora biti za nas tudi. Čudim se torej, da se tako zgražate radi mojega pisma glede zadrugaštva. Hvala pa vam izrekam, da ste objavili pismo in mi prihranili mnogo dela, ker lahko sedaj opozorim vse somišljenike na vsebino tega pisma, ki je objavljeno v „Domovini“ štev. 147. na strani 2 v dopisu „Iz Slovenskih goric“, in ga jim priporočam v pretres. Da se razumemo! D. K. V.

* **Zadeva dr. Benkovič** — Štajerski namestnik. „Domovina“ imenuje izjavo dr. Benkoviča v državem zboru, da je štajerski namestnik njemu priznal potrebo slovensko govorečih uradnikov na Sp. Štajerskem, nepremišljeno in nerodno. „Domovina“ naj premisli, da je potrditev te izjave od namestnika za nas velikanske važnosti, kajti taka uradna izjava je več vredna, kot cela množina dokazov. Šele sedaj moremo in moramo s tem večjo silo zahtevati slovensčine popolnoma zmožne uradnike. Kdor tega ne razume, temu ne moremo pomagati.

* **Sladkor** in naši poslanci. Državni poslanec dr. Korošec je v imenu svojih tovarišev govoril v proračunskem odseku približno sledeče besede o sladkorju: Mi slovenski poslanci zastopamo dežele, ki najmanj zavžijejo sladkorja. Na Štajerskem zavžije en človek povprečno 9 kg, na Kranjskem 9, na Koroškem 12 kg. Ne moglo bi torej presenetiti, ako bi mi glasovali proti znižanju davka na sladkor. Toda pooblaščen sem izjaviti v imenu svojih tovarišev, da smo mi za največje znižanje sladkornega davka, mi bi bili celo za predlog čeških radikalcev, ako bi bil dosegljiv. Prepričani smo namreč, da pri nas zavživanje ni tako majhno, ker nimamo potrebe, ampak nasprotno, zavžije se pri nas sladkorja radi tega malo, ker je predrag. Mi potrebujemo sladkor kot živež pri kavi, čaju itd., pa tudi pri kletarstvu n. pr. za petijot. Vsed znižanja sladkornega davka bo odpadlo blizu 30 milijonov dohodkov državni kasi. Že danes pa kot kmečki poslanec odločno protestiram, da bi se ti milijoni morali kriti z davki, ki bi obremenili kmeta in delavca! Osebna dohodnina naj se stopnuje tudi na zgoraj in naj ne obstoji pred bogatini, obdačijo naj se še posebej dividende itd. V tem smislu je govoril še dalje poslanec dr. Korošec. Sedaj pa pogledajte liberalne časnike „Domovino“ in „Narodni List“, kako ljubijo resnico, hčerko božjo, in kako napadajo naše poslance, da se baže niso potegnili za znižanje sladkornega davka! Proti nam delajo le z lažjo. Istina pa ostane, da niti Ježovnik niti Roblek nista zinila besedice za znižanje sladkornega davka!

* **Iz Gornje Radgone** — v pojasnilo! „Domovina“ je prinesla v štev. 139. z dne 27. novembra t. l. dodis, v katerem neki dopisnik naznanja in se veseli, da je okrajni zastop gornjeradgonski izrekel poslancu g. Roškarju in z njim Kmečki zvezi nezaupnico. Tam je navedeno tudi pismo, katerega sva pisala jaz in Zemljič g. Roškarju. K temu dopisu pripomnim sledeče: Res je, da sva z Zemljičem tako pismo pisala g. Roškarju, pa ne iz slabega namena, in da bi ga znabiti hotela s tem žaliti, temveč le zato, naj bi on, kolikor bi bilo v njegovi moči, pospeševal združitev naših poslancev k skupnemu delu za naše koristi v vsakem oziru. S tem pismom pa se tudi ni izrekla nobena nezaupnica g. poslancu od strani okrajnega zastopa, na kar se niti ni mislilo, in tudi ni bilo povoda, ker pismo bilo je privatno in ga nisva podpisala kot funkcionarja okrajnega zastopa. Da pa je pismo prišlo v javnost in se zlorabilo, tega ne odobravam. Prepričan pa sem tudi, da g. Roškar zavoljo dopisa v „Domovini“ ne bo izgubil na ugledu. Trstenjak, okrajni načelnik in župan.

* **V mariborsko bogoslovnico** so vstopili sledeči gg.: Brvar Ignacij iz St. Lamberta pri Litiji na Kranjskem, Golec Ivan iz Polja, Hohnjec Franc iz St. Petra pod Sv. gorami, Kopolšek Franc iz St. Jurija ob juž. žel., Kranje Marko iz St. Petra pod Mariborom, Medvešek Alojz iz Celja, Osterod Franc od Sv. Križa pri Ljutomeru, Paulič Franc iz St. Petra pri Radgoni, Slana Franc iz St. Jurija ob Ščavnici, Umek Mihael iz Pišec, Veranič Anton iz Cirkovci, Verzelak Martin iz Gornje Ponikve, Živornik Pavel iz Starega trga pri Slovenjgradu.